EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 15.6.2012.
COM(2012) 292 final

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

pirmais ziņojums par to, kā tiek piemērota Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 9. jūlija Regula (EK) Nr. 764/2008, ar ko nosaka procedūras, lai dažus valstu tehniskos noteikumus piemērotu citā dalībvalstī likumīgi tirgotiem produktiem, un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 3052/95/EK

(Dokuments attiecas uz EEZ)

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

pirmais ziņojums par to, kā tiek piemērota Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 9. jūlija Regula (EK) Nr. 764/2008, ar ko nosaka procedūras, lai dažus valstu tehniskos noteikumus piemērotu citā dalībvalstī likumīgi tirgotiem produktiem, un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 3052/95/EK

(Dokuments attiecas uz EEZ)

SATURS

1. IEVADS 4

2. VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA 4

2.1. Savstarpējas atzīšanas princips 5

2.2. Regula (EK) Nr. 764/2008 5

3. REGULAS (EK) Nr. 764/2008 PIEMĒROŠANA NO 2009. GADA LĪDZ 2012. GADAM 7

3.1. Produktu informācijas punktu (PIP) dibināšana 7

3.2. Produktu saraksta izveide 7

3.3. Dalībvalstu paziņojumi 7

3.4. Dalībvalstu gada ziņojumi 9

3.5. Savstarpējas atzīšanas konsultatīvās komitejas sanāksmes 10

4. INFORMĀCIJAS IZPLATĪŠANA 10

4.1. Vadlīnijas 11

4.2. Rokasgrāmata par Līguma noteikumu piemērošanu brīvas preču aprites jomā 11

4.3. Konferences, semināri un apaļā galda sarunas 11

5. REGULAS PRASĪBU IEVĒROŠANA 12

6. SECINĀJUMI 12

1. IEVADS

Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 764/2008[1] ("Savstarpējas atzīšanas regula" vai "regula") 12. panta 3. punktu Komisijai regulāri jāpārskata šā juridiskā instrumenta piemērošana.

Komisijas pirmajā ziņojumā par Savstarpējas atzīšanas regulas piemērošanu ir pienācīgi ņemti vērā rezultāti, kas gūti Savstarpējas atzīšanas konsultatīvās komitejas trijās sanāksmēs, kādas līdz šim notikušas[2], paziņojumi, kurus dalībvalstis nosūtījušas Komisijai saskaņā ar regulas 6. panta 2. punktu un 7. panta 2. punktu, informācija, kas paredzēta gada ziņojumos, kurus dalībvalstis nosūtījušas Komisijai saskaņā ar regulas 12. panta 1. punktu[3], ieguldījums, ko snieguši dalībvalstu produktu informācijas punkti (PIP)[4], konkrētais ieguldījums, kuru sniegušas ieinteresētās personas, kā arī sūdzības, petīcijas un parlamentārie jautājumi, ko par šo jomu saņēmusi Komisija.

Jomā, uz kuru neattiecas saskaņošana, ar regulu ir noteiktas, no vienas puses, valsts iestāžu tiesības un pienākumi un, no otras puses, tiesības un pienākumi tiem uzņēmumiem, kas kādā no dalībvalstīm vēlas pārdot citā valstī likumīgi tirgotus produktus, tādā gadījumā, ja kompetentās iestādes saskaņā ar valsts tehniskajiem noteikumiem ir paredzējušas uz produktu attiecināt ierobežojošus pasākumus. Regulu kopumā uzskata par lietderīgu tiesību aktu, kas palīdzējis vairot izpratni par savstarpējas atzīšanas principu. Regula ir atvieglojusi slogu uzņēmējiem, kas kādas dalībvalsts tirgū ievieš produktus, kuri iepriekš likumīgi tirgoti citā dalībvalstī.

Ziņojums apliecina, ka regula kopumā darbojas apmierinoši un ka grozījumi patlaban nav nepieciešami. ziņojums arī parāda, ka pastāv noteiktas produktu kategorijas, ar kurām saistās galvenās grūtības regulas piemērošanā.

2. VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

Brīva preču aprite ES teritorijā joprojām bieži vien saskaras ar tehniskiem šķēršļiem. Šādi šķēršļi rodas, ja valstu pārvaldes iestādes piemēro tādus nacionālus noteikumus ar prasībām par produktu atbilstību (piemēram, paredzētam lietojumam, formai, izmēram, svaram, sastāvam, attiecībā uz iesaiņojumu, etiķetējumu un iepakojumu), ko attiecina uz produktiem no citām dalībvalstīm, kurās tie ir likumīgi ražoti un/vai tirgoti. Ja vien ar minētajiem noteikumiem netiek īstenoti sekundāri ES tiesību akti, tie rada tehniskus šķēršļus, uz kuriem attiecas LESD 34. un 36. pants. Tā ir arī tajos gadījumos, kad šādus noteikumus vienādi un bez izšķirības piemēro gan ārvalstu, gan vietējiem produktiem.

---

1 Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 9. jūlija Regula (EK) Nr. 764/2008, ar ko nosaka procedūras, lai dažus valstu tehniskos noteikumus piemērotu citā dalībvalstī likumīgi tirgotiem produktiem, un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 3052/95/EK (Dokuments attiecas uz EEZ), OV L 218, 13.8.2008., 21.–29. lpp.

2 Minētās trīs sanāksmes attiecīgi notika 2009. gada 4. martā, 2010. gada 19. novembrī un 2011. gada 30. novembrī.

3 Minētie ziņojumi attiecas uz laikposmu no 2009. gada 13. maija – dienas, no kuras sāk piemērot Savstarpējas atzīšanas regulu, – līdz 2011. gada 31. decembrim.

4 PIP tika iedibināti ar regulas 9. pantu un to uzdevums ir iztirzāts 10. pantā.

2.1. Savstarpējas atzīšanas princips

Savstarpējas atzīšanas princips, kas izriet no Eiropas Savienības Tiesas judikatūras[5], ir viens no līdzekļiem, ar kuriem iekšējā tirgū nodrošināt preču brīvu apriti. Savstarpēju atzīšanu attiecina uz produktiem, ko nereglamentē ES saskaņošanas tiesību akti, vai arī uz tādiem produktu aspektiem, kuri neietilpst šādu tiesību aktu jomā.

Savstarpējas atzīšanas princips nosaka, ka iekšējā tirgū joprojām līdzpastāv dažādu valstu tehniskie noteikumi. Tomēr dalībvalsts principā nevar aizliegt savā teritorijā tirgot preces, kas ir likumīgi ražotas un/vai tirgotas citā dalībvalstī, pat ja minētās preces ir ražotas pēc tādas tehnoloģijas vai kvalitātes specifikācijas, kas atšķiras no vietējām precēm prasītās tehnoloģijas vai kvalitātes specifikācijas. Dalībvalstis tikai ar ļoti stingriem nosacījumiem drīkst atkāpties no šā principa un veikt pasākumus, kas aizliedz vai ierobežo šādu preču pieejamību valsts tirgū.

Tādējādi jomā, uz kuru nav attiecināta saskaņošana, savstarpējas atzīšanas princips ir gan norma, gan izņēmums:

- vispārēja norma, ka galamērķa dalībvalstī gan var būt spēkā savi tehniskie noteikumi, tomēr uz citā dalībvalstī likumīgi ražotiem vai tirgotiem ražojumiem attiecas LESD nodrošinātās pamattiesības uz brīvu apriti;

- izņēmums, kas paredz, ka uz citā dalībvalstī likumīgi ražotiem vai tirgotiem ražojumiem šādas tiesības neattiecina, ja galamērķa dalībvalsts var pierādīt, ka, pamatojoties uz LESD 36. pantā minētajiem apsvērumiem (sabiedrības morāles vai valsts drošības apsvērumi, cilvēku veselības un dzīvības aizsardzība, kā arī dzīvnieku un augu aizsardzība) vai uz Tiesas judikatūrā izstrādātajām obligātajām prasībām un nodrošinot proporcionalitātes principa piemērošanu, tai ir būtiski attiecīgajiem ražojumiem piemērot savus tehniskos noteikumus.

2.2. Regula (EK) Nr. 764/2008

Savstarpējas atzīšanas principa īstenošanā vēl nesen liela problēma bija tiesiskās noteiktības trūkums attiecībā uz pierādīšanas pienākumu. Tas bija viens no iemesliem, kādēļ tika pieņemta Regula (EK) Nr. 764/2008, ar ko nosaka procedūras, lai dažus valstu tehniskos noteikumus piemērotu citā dalībvalstī likumīgi tirgotiem produktiem, un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 3052/95/EK.

Regula neattiecas uz visu jomu, kurā tiek piemērots savstarpējas atzīšanas princips, un to nebija paredzēts šādi attiecināt. Ar šo regulu nosaka noteikumus un procedūras, kas jāievēro dalībvalstu kompetentajām iestādēm, saskaņā ar valsts tehniskajiem noteikumiem pieņemot vai plānojot pieņemt lēmumu, kas kavētu tāda citā dalībvalstī likumīgi tirgota produkta brīvu apriti, uz kuru attiecas LESD 34. pants.

---

[5] Principa izcelsme meklējama ievērojamajā Eiropas Kopienu Tiesas 1979. gada 20. februāra spriedumā *Cassis de Dijon* lietā (lieta 120/78, *Rewe-Zentral AG* pret *Bundesmonopolverwaltung für Branntwein*, *Recueil* 1979, 649. lpp.), un šis princips radīja jaunas norises preču iekšējā tirgū. Lai gan Tiesas praksē princips sākotnēji nav nepārprotami minēts, šobrīd tas ir pilnībā atzīts (skatīt, piemēram, spriedumu lietā C-110/05, Komisija/Itālija (Krājums 2009, I-519. lpp., 34. punkts)

Tāpēc valstu iestādēm regula jāpiemēro, ja administratīvais lēmums, kura pieņemšana ir paredzēta:

(1) skar produktu, ko likumīgi tirgo citā dalībvalstī;

(2) skar produktu, uz kuru neattiecas saskaņotie ES tiesību akti;

(3) ir adresēts uzņēmējiem;

(4) pamatojas uz kādu tehnisku noteikumu, kā arī

(5) attiecībā uz produktu tam ir šādas tiešas vai netiešas sekas:

(a) to liedz laist tirgū;

(b) pirms produktu iespējams laist vai paturēt tirgū, to pārveido vai tam nosaka papildu testēšanu, vai

(c) to atsauc no tirgus.

Ar regulu pierādīšanas pienākums ir noteikts tām valsts iestādēm, kurām ir nodoms liegt pieeju tirgum. Tām rakstveidā ir jāsniedz precīzi tehniskie vai zinātniskie apsvērumi, kas pamato to nodomu ražojumam liegt piekļuvi valsts tirgum. Uzņēmējam tiek dota iespēja aizstāvēties un kompetentajām iestādēm iesniegt pamatotus argumentus.

Turklāt regula, ar kuru katrā dalībvalstī nodibina vienu vai vairākus produktu informācijas punktus, uzņēmumiem samazina risku, ka to produkti netiks ielaisti galamērķa dalībvalsts tirgū.

Regulas pieejas filozofijā ņemti vērā divi faktori – pārredzamība un efektivitāte: pārredzamība attiecas uz informāciju, ar ko jāapmainās uzņēmumiem un valstu iestādēm; efektivitāte attiecas uz to, ka tiek novērstas atkārtotas pārbaudes un testēšana. Starp uzņēmumiem un pārvaldes iestādēm izveidotajā preventīvajā dialogā visā pilnībā ir izmantoti instrumenti, kas paredzēti, lai ar brīvu apriti saistītās problēmas novērstu un efektīvi atrisinātu izlīguma ceļā, un šo dialogu var uzskatīt par regulas pamatmehānismu.

Galvenā Savstarpējas atzīšanas regulas pamatvērtība saskatāma informācijas izmaksu samazināšanā, kas ir panākta ar minēto tiesību aktu (piemēram, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem ir kļuvuši pieejamāki valstu tehniskie noteikumi), un regula tādējādi ir palīdzējusi labāk izmantot preču brīvu apriti un savstarpējas atzīšanas principu[6].

Savstarpējas atzīšanas regula tiek piemērota visās 27 dalībvalstīs. Šā ziņojuma izstrādes brīdī tā joprojām nav pieņemta EEZ līguma ietvaros. Lai gan savstarpējas atzīšanas princips tiek

[6] Attiecībā uz tiem visiem skatīt *J. Pelkman* "*Mutual recognition*: *rationale, logic and application in the EU internal goods market*", dokuments publiskots 2010. gada 24.–26. marta Trāvemindes XII simpozijā par tēmu – *Oekonomische Analyse des Europarechts*: *Primaerrecht, Sekundaerrecht und die Rolle des EuGH*.

attiecināts arī uz ES un Turcijas attiecībām[7], pati Savstarpējas atzīšanas regula tajās piemērota netiek[8].

3. REGULAS (EK) NR. 764/2008 PIEMĒROŠANA NO 2009. GADA LĪDZ 2012. GADAM

Minētajā laikposmā Komisija regulas piemērošanu dalībvalstīs galvenokārt uzraudzījusi ar dalībvalstu iesniegto paziņojumu un ziņojumu starpniecību, taču arī citos veidos. Tā arī rīkojusi Konsultatīvās komitejas sanāksmes.

Komisija ir veikusi arī konkrētus pasākumus, ar kuriem ir veicināta sabiedrības izpratne par savstarpējas atzīšanas principu un par Savstarpējas atzīšanas regulu vienotajā tirgū.

3.1. Produktu informācijas punktu (PIP) dibināšana

Regulas 9. panta 1. un 2. punktā attiecīgi ir prasīts, lai dalībvalstis izraudzītos PIP un lai Komisija publicētu un regulāri atjauninātu to kontaktinformācijas sarakstu.

3.2. Produktu saraksta izveide

Savukārt regulas 12. panta 4. punktā Komisijai ir prasīts publicēt neizsmeļošu sarakstu ar tādiem produktiem, uz kuriem neattiecas ES saskaņošanas tiesību akti.

PIP kontaktinformācija ir publicēta *Oficiālajā Vēstnesī*[9]. Lai sekmētu informācijas apmaiņu starp uzņēmējiem, PIP un dalībvalstu kompetentajām iestādēm, patlaban šī kontaktinformācija vienkopus ar datubāzi, kurā apkopots to produktu saraksts, uz kuriem neattiecas ES saskaņošanas tiesību akti, ir darīta pieejama arī tiešsaistē[10].

3.3. Dalībvalstu paziņojumi

Ar regulas 6. panta 2. punktu un 7. panta 2. punktu valstu iestādēm ir noteikts pienākums uzņēmumiem un Komisijai paziņot attiecīgi 2. panta 1. punktā[11] minētos lēmumus un citus lēmumus, ar kuriem kāda produkta tirgošana tiek uz laiku apturēta. Laikposmā starp regulas spēkā stāšanos 2009. gada 13. maijā un 2011. gada

---

7 Pienākums Turcijā likumīgi ražotiem un/vai tirgotiem produktiem piemērot savstarpējas atzīšanas principu pamatojas uz 5. – 7. pantu ES un Turcijas Asociācijas padomes 1995. gada 22. decembra Lēmumā Nr. 1/95 par muitas savienības nobeiguma posma ieviešanu (OV L 35, 13.2.1996.), kurā paredzēts starp ES un Turciju likvidēt pasākumus, kuru iedarbība līdzvērtīga kvantitatīviem ierobežojumiem. Saskaņā ar Lēmuma Nr. 1/95 66. pantu 5.–7. pants attiecībā uz to īstenošanu un piemērošanu tiem produktiem, uz kuriem attiecas Muitas savienība, jāinterpretē atbilstīgi Eiropas Savienības Tiesas attiecīgajiem spriedumiem. Tāpēc uz ES dalībvalstīm un uz Turciju attiecināmi principi, kas izriet no Tiesas judikatūras jautājumos, kuri saistīti ar LESD 34. un 36. pantu, jo īpaši no *Cassis de Dijon* lietas izrietošie principi.

8 Tomēr Turcija nesen apņēmusies sākt iekšēju procedūru, ar kuru pieņemtu savu projektu Regulai par savstarpēju atzīšanu zonā, uz kuru neattiecas saskaņošana.

9 PIP kontaktinformācija pirmoreiz publicēta OV C 185 7.8.2009., 6.–12. lpp.

10 http://ec.europa.eu/enterprise/intsub/a12/

11 Tas ir, tādus administratīvus lēmumus, kuru tiešas vai netiešas sekas ir aizliegums minēto produktu vai minētā veida produktu laist tirgū, minētā produkta vai šā veida produktu modificēšana vai papildu testēšana, pirms to atļaujams laist vai paturēt tirgū; šā produkta vai šā veida produktu izņemšana no tirgus.

31. decembri Komisija 6. panta 2. punkta kārtībā ir saņēmusi 1524 paziņojumus, savukārt 7. panta 2. punkta kārtībā nav saņēmusi nevienu paziņojumu.

90 % šo paziņojumu attiecas uz dārgmetālu izstrādājumiem, savukārt pārējie uz dažāda veida produktiem: pārtikas produktiem (vai pārtikas piedevām / zālēm), enerģijas dzērieniem un elektroierīcēm.

Līdz šim minētie paziņojumi ir saņemti no septiņām dalībvalstīm. Tomēr no paziņojumu kopskaita 1378 paziņojumi ir saņemti no vienas dalībvalsts un attiecas uz dārgmetālu izstrādājumiem.

Kā turpmāk plašāk izklāstīts 3.4. punktā, Komisija šādu stāvokli uzskata par apliecinājumu, ka dalībvalstis neziņo par visiem lēmumiem, kurus tās pieņem un uz kuriem attiecas regulas 6. panta 2. punkts un 7. pants.

Komisija uzskata, ka tik daudzi paziņojumi par dārgmetāliem sniegti tāpēc, ka daudzās dalībvalstīs pastāv sen izveidotas pastāvīgas kontroles organizācijas (proves iestādes), kas īpaši paredzētas dārgmetālu izstrādājumu proves noteikšanai (testēšanai), provju iespiešanai un kontrolei.

Jāatgādina, ka Komisija jau agrāk ir iesniegusi divus dažādus priekšlikumus par valstu tiesību aktu saskaņošanu dārgmetālu izstrādājumu jomā. Pirmais[12] tika iesniegts 1975. gadā un atsaukts 1977. gadā. Jaunāko[13] priekšlikumu ieviesa 1993. gadā. Vairākas dalībvalstis (tās, kuras ievēro obligātu zīmogošanas sistēmu), šiem priekšlikumiem stingri iebilda, un pat pēc grozīta priekšlikuma ieviešanas 1994. gadā būtiska daļa dalībvalstu joprojām bija pret to. Turpmākajos gados vienošanos panākt nebija iespējams, un attiecīgi 2005. gada 24. martā priekšlikums tika atcelts.

Ņemot vērā vēlākos Tiesas nolēmumus[14] šajā jomā, tika skaidri noteikts, ka jāļauj tirgot dārgmetālu izstrādājumus, kas importēti no vienas dalībvalsts un tirgoti citā dalībvalstī un kam kādā no dalībvalstīm provi likumīgi iespiedusi organizācija, kura garantē neatkarību un patērētājiem piedāvā piemērotu informāciju. Nedrīkstētu uzskatīt, ka apstiprinātām provēm, kas iespiestas uz galamērķa dalībvalstī ražotiem izstrādājumiem, ir citāds statuss nekā tāda paša veida provēm, kas iespiestas uz izstrādājumiem, kuri importēti no citas dalībvalsts[15].

Tāpēc situācijā, kad ES tiesību akti nav saskaņoti, dārgmetālu izstrādājumu brīvu apriti starp dalībvalstīm iespējams panākt, ievērojot savstarpējas atzīšanas ceļu, kas

---

12 *Proposition de directive du Conseil concernant le rapprochement des legislations des etats membres relatives aux ouvrages en metaux precieux*, COM(1975)607 *final*, 1975. gada 1. decembris; publicēts OV C 11 16.1.1976., 2.–11. lpp.

13 *Proposal for a Council Directive on articles of precious metal*, COM(93) 322 *final*, 14.10.1993.; grozīts ar *Amended Proposal for a Council Directive on articles of precious metal*, COM(94) 267 *final*, 30.6.1994 .

14 Svarīgākās lietas ir Tiesas 1982. gada 22. jūnija spriedums lietā C-220/81 Kriminālprocess pret *Timothy Frederick Robertson* un citiem (*Recueil* 1982, 02349. lpp.; Tiesas 1994. gada 15. septembra spriedums lietā C-293/93 Kriminālprocess pret *Ludomira Neeltje Barbara Houtwipper* (*Recueil* 1994, I-04249. lpp.); un Tiesas 2001. gada 21. jūnija spriedums lietā C-30/99 Komisija pret Īriju (*Recueil*, 2001, I-04619. lpp.)

15 Turpmākai konkrētai informācijai šajā jautājumā skatīt turpmāk 4.1. punktā minēto vadlīniju dokumentu "Savstarpējas atzīšanas regulas piemērošana dārgmetālu izstrādājumiem".

iezīmēts *Houtwipper*[16] lietas spriedumā. Attiecīgi Komisija patlaban neapsver turpmākas saskaņošanas priekšlikumus šajā jomā.

Attiecībā uz pārtikas produktiem, pārtikas piedevām un zālēm, ņemot vērā, ka šī joma ir daļēji saskaņota, valstu tiesību aktos varētu būt atšķirības (piem., atsevišķi produkti dažādās dalībvalstīs tiek klasificēti kā zāles vai kā pārtikas produkti, uztura bagātinātāju ražošanā izmanto ne vien vitamīnus vai minerālvielas, bet arī citas vielas utt.), kas var būt faktori, kuri ietekmē šo produktu brīvu apriti. Šajās nozarēs ir paredzēta turpmāka saskaņošana.

3.4. Dalībvalstu gada ziņojumi

Saskaņā ar regulas 12. panta 1. punktu katrai dalībvalstij ik gadu jānosūta Komisijai ziņojums par šīs regulas piemērošanu. Minētajā ziņojumā vismaz jāinformē, cik rakstisko paziņojumu ir nosūtīts saskaņā ar 6. panta 1. punktu un par kāda veida produktiem paziņojumi ir sniegti, pietiekami jāinformē par visiem saskaņā ar 6. panta 2. punktu pieņemtajiem lēmumiem, norādot arī lēmuma pamatojumu un to, uz kādu veidu produktiem tas attiecas, un jāziņo, cik lēmumu gatavots saskaņā ar 6. panta 3. punktu (domāti negatīvi lēmumi, galīgajā variantā nav pieņemti) un uz kādu veidu produktiem tie attiecas.

Patlaban dalībvalstis Komisijai ir iesniegušas trīs šādus ziņojumus: pirmo ziņojumu, kas attiecas uz regulas piemērošanu no 2009. gada maija līdz 2010. gada maijam, otru ziņojumu, kas attiecas uz analogu laikposmu no 2010. gada līdz 2011. gadam, un papildu ziņojumu, kas attiecas uz laikposmu līdz 2011. gada 31. decembrim. No minētā brīža ziņojumi tiks pieprasīti par kalendāra gadu.

Papildus iepriekš norādītajai informācijai Komisija ir ierosinājusi norādīt šādus elementus:

- analīzi par tiem produktu veidiem un/vai nozarēm, kurās regula piemērota visbiežāk;
- datus par produktu informācijas punktu struktūru un darbību (darbinieku skaits, pieprasījumu skaits un veids, radušās problēmas utt.);
- novērtējumu par visiem sarežģījumiem, ar kuriem bijusi saskare regulas piemērošanā, un iespējamu uzlabojumu priekšlikumi, kā arī
- izvērtējumu par regulas ietekmi uz savstarpējas atzīšanas principa praktisko īstenošanu, turklāt

no minētajiem ziņojumiem var izdarīt turpmāk minētos galvenos secinājumus.

(1) Gandrīz vienbalsīgi pozitīvi ir bijuši dalībvalstu atzinumi par to, ka regula iedarbīgi vairojusi izpratni par savstarpējas atzīšanas principu to uzņēmumu vidū, kas iesaistīti ES iekšējā tirdzniecībā.

---

[16] Lieta C-293/93. Sk. 14. piezīmi.

(2) Valstu iestāžu saņemto lēmumu, informācijas pieprasījumu un sūdzību lielākā daļa attiecas uz konkrētām preču kategorijām: dārgmetālu izstrādājumi, pārtikas produkti, pārtikas piedevas un uztura bagātinātāji, būvizstrādājumi, mēslošanas līdzekļi, automobiļu rezerves daļas, elektropreces un avota ūdens.

(3) Ziņojumi apstiprina, ka valstu iestādes ne vienmēr paziņo Komisijai par negatīvajiem lēmumiem, ko ir pieņēmušas. Šai situācijai var būt vairāki iemesli:

– dažās decentralizētās dalībvalstīs reģionālas vai vietējas struktūras var pieņemt un arī pieņem negatīvus lēmumus, par kuriem savukārt netiek informēta ne centrālā valdība (kas ir gada ziņojumu sagatavotāja), ne Komisija;

– šķiet, ka regulas darbības joma[17] un tās saistība ar citiem ES tiesību aktiem[18] dažkārt joprojām tiek pārprasta; tāpēc šķiet, ka vairāki negatīvi lēmumi, ko dalībvalstis faktiski pieņēmušas, nav uzskatīti par tāda veida lēmumiem, kas minēti 2. panta 1. punktā, un tāpēc tie Komisijai nav paziņoti.

Uzņēmēji, produktu informācijas punkti un valstu pārvaldes iestādes bieži vien piemin arī zināmu nepārliecinātību par to, kādā veidā un kuros gadījumos praksē piemērot savstarpējas atzīšanas principu. Šķiet, šo problēmu ir piemēroti risināt ar turpmāku informācijas izplatīšanu, kā izklāstīts 4. punktā. Tomēr Komisijai ir atkārtoti jāuzsver minētās regulas 6. panta 2. punktā un 7. panta 2. punktā paredzētais – pieņemot lēmumu, ko reglamentē Savstarpējas atzīšanas regula, dalībvalstu iestādēm katrreiz ir pienākums minēto lēmumu vienlaicīgi paziņot Komisijai un uzņēmējam.

3.5. Savstarpējas atzīšanas konsultatīvās komitejas sanāksmes

Trijās sanāksmēs, ko līdz šim noturējusi Konsultatīvā komiteja, kura nodibināta ar regulas 13. pantu, Komisija un dalībvalstu[19] pārstāvji ir apsprieduši ar aplūkotā likumdošanas instrumenta piemērošanu saistītus jautājumus.

Minētajās pirmajās trijās sanāksmēs galvenokārt ir apspriestas Komisijas sagatavotās vadlīnijas (sk. turpmāk 4.1. punktu), PIP loma, to produktu saraksts, uz kuriem attiecina šo regulu, jautājumi, kas skar informēšanas pienākumus, grūtības, kas pamanītas regulas piemērošanā, un izvērtējums par regulas 11. pantā minētā telemātikas tīkla iespējām attiecībā uz informācijas apmaiņu starp PIP un/vai dalībvalstu kompetentajām iestādēm.

4. INFORMĀCIJAS IZPLATĪŠANA

Komisija ir izstrādājusi vadlīnijas par regulas piemērošanu konkrētās nozarēs un veikusi arī citus pasākumus, kuru mērķis ir pilnveidot gan savstarpējas atzīšanas principa, gan Savstarpējas atzīšanas regulas darbību.

---

17 Jo īpaši attiecībā uz iepriekšējas atļaujas procedūrām (uz kurām regula tāpēc neattiecas) dažās dalībvalstīs.

18 Galvenokārt ar Direktīvu 2001/95/EK (Produktu vispārējas drošības direktīva).

19 Kopš 2011. gada arī EBTA pārstāvji.

4.1. Vadlīnijas

Pēc Konsultatīvās komitejas lūguma un ar tās locekļu palīdzību sagatavota tādu vadlīniju sērija (patlaban 9 vadlīnijas), kurās sniegta praktiska informācija par regulas piemērošanu dažiem konkrētiem jautājumiem. Tās ir par šādām tēmām.

- Saikne starp Direktīvu 98/34/EK un Savstarpējas atzīšanas regulu
- Savstarpējas atzīšanas regulas piemērošana dārgmetālu izstrādājumiem
- Saikne starp Direktīvu 2001/95/EK un Savstarpējas atzīšanas regulu
- Savstarpējas atzīšanas regulas piemērošana uztura bagātinātājiem
- Savstarpējas atzīšanas regulas piemērošana narkotiskām un psihotropām vielām
- Savstarpējas atzīšanas regulas piemērošana iepriekšējas atļaujas procedūrām
- Savstarpējas atzīšanas regulas piemērošana ieročiem un šaujamieročiem
- Savstarpējas atzīšanas regulas piemērošana mēslošanas līdzekļiem un augu kultūras substrātiem
- Savstarpējas atzīšanas regulas piemērošana būvizstrādājumiem bez CE zīmes

Šie indikatīvie, juridiski nesaistošie dokumenti arī ir publiskoti savstarpējas atzīšanas tēmai veltītajā Komisijas vietnē[20]. To nolūks ir piedāvāt ērti lietojamus norādījumus par regulas piemērošanu, un tie tiks atjaunināti, lai būtu ņemta vērā dalībvalstu, iestāžu un uzņēmumu pieredze un no tiem saņemtā informācija.

4.2. Rokasgrāmata par Līguma noteikumu piemērošanu brīvas preču aprites jomā

Lai varētu piemērot savstarpējas atzīšanas principu, jāzina brīvas preču aprites pamatprincipi. Komisija ir publicējusi dokumentu "Brīva preču aprite. Rokasgrāmata par to Līguma noteikumu piemērošanu, kas reglamentē preču brīvu apriti", kurā konkrētāk aprakstīts savstarpējas atzīšanas princips un sniegts kopsavilkums par šai jomā būtiskāko Tiesas judikatūru. Tā ir pieejama Komisijas vietnē, kas veltīta brīvai apritei jomā, uz kuru neattiecas tiesību aktu saskaņošana[21].

4.3. Konferences, semināri un apaļā galda sarunas

Kopš 2009. gada Komisija bijusi organizētājs vai dalībnieks 12 semināros par savstarpēju atzīšanu iekšējā tirgū un par Savstarpējas atzīšanas regulas piemērošanu. To dalībnieki galvenokārt bijuši no akadēmiskām aprindām un pārstāvējuši konkrētas uzņēmējdarbības nozares jomās, kas visbiežāk saskaras ar savstarpēju atzīšanu. Valstu pārvaldes iestādes likušas noprast, ka atbalsta šādu semināru biežāku organizēšanu.

---

20 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/free-movement-non-harmonised-sectors/mutual-recognition/

21 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/free-movement-non-harmonised-sectors/index_en.htm

5. REGULAS PRASĪBU IEVĒROŠANA

Šā ziņojuma pārskata periodā nedz Tiesa taisījusi tādus konkrētus spriedumus, nedz notikušas pārkāpumu procedūras, kuru priekšmets būtu Savstarpējas atzīšanas regulas piemērošana.

Tā kā regula ir tieši piemērojams Eiropas Savienības tiesību akts, tā nekavējoties stājas spēkā un ir tieši izpildāma visās dalībvalstīs. Kā regulā norādīts, visos lēmumos, uz kuriem tā attiecas, būtu jānorāda pieejamie tiesiskās aizsardzības līdzekļi, lai uzņēmēji varētu iesniegt prasību attiecīgās valsts kompetentā tiesā. Tāpēc Komisijas skatījumā, gan neizslēdzot iespējamu Komisijas rīcību, jautājumi par regulas pareizu piemērošanu konkrētās situācijās būtu jārisina kompetentajām valsts iestādēm.

6. SECINĀJUMI

Ņemot vērā iepriekš minēto, dažiem Savstarpējas atzīšanas regulas aspektiem nepieciešama turpmāka uzraudzība un, iespējams, tie būtu vēl jāprecizē.

Papildus augstāk 3.3. un 3.4. punktā minētajām konkrētajām preču kategorijām Eiropas Komisija ierosina ar Konsultatīvās komitejas starpniecību īstenot ciešu un regulāru uzraudzību ar šādiem jautājumiem saistītās jomās:

- grūtības pierādīt, ka produkts ir likumīgi tirgots citā dalībvalstī;
- grūtības identificēt, kuras tiesību normas ir piemērojamas un kuras ir attiecīgās atbildīgās valsts pārvaldes iestādes;
- dalībvalstu izmantotas atšķirīgas testēšanas metodes un iespējas panākt šo metožu sadarbspēju, izmantojot savstarpēju atzīšanu;
- iepriekšējas atļaujas procedūru loma.

Ņēmusi vērā par regulas piemērošanu saņemto informāciju, Komisija šajā posmā nesaskata vajadzību iesniegt priekšlikumus par tās grozīšanu.

Tomēr Komisija arī vēlētos uzsvērt, ka ir apņēmusies vienotajā tirgū joprojām uzraudzīt nozīmīgo savstarpējas atzīšanas jomu, veicot šādas darbības: a) uzlabojot informētību un izvēršot apmācību, b) izmantojot instrumentus, ar kuriem brīvas aprites problēmas var atrisināt izlīguma veidā un efektīvi nokārtot un novērst, un c) prettiesisku šķēršļu likvidēšanai nepieciešamības gadījumā izmantojot līdzšinējās iespējas, ko paver ES tiesību akti.

Attiecībā uz to Komisija ierosina laikposmā no 2012. līdz 2017. gadam turpināt iepriekš minēto jautājumu tēmu izskatīšanu un apspriest tos ar Konsultatīvo komiteju, lai izanalizētu, kā savstarpējas atzīšanas jomā darbojas ES spēkā esošais tiesiskais regulējums. Ja tam, ka dalībvalstu prakse Savstarpējas atzīšanas regulas piemērošanā ir atšķirīga, būs lielāka praktiska ietekme, var kļūt nepieciešama Komisijas iejaukšanās.

Visbeidzot jāuzsver, ka savstarpēja atzīšana kopumā un, konkrētāk, minētās regulas piemērošana ne vienmēr spēj piedāvāt risinājumu, kas nodrošinātu preču brīvu apriti vienotajā tirgū. Gan uzņēmējiem, gan valstu pārvaldes iestādēm viens no iedarbīgākajiem instrumentiem joprojām ir saskaņošana.

Tāpēc Komisija saskaņā ar regulas 12. panta 3. punktu joprojām uzraudzīs, kā regula tiek piemērota un kāda ir tās ietekme, un nākamajā ziņojumā par Regulas (EK) Nr. 764/2008 piemērošanu izvērtēs, vai varētu būt nepieciešams ieviest turpmākus grozījumus.

xxx

Komisija aicina Eiropas Parlamentu, Padomi un Ekonomikas un sociālo lietu komiteju ņemt vērā šo ziņojumu.